

To: [5.1.2e] [5.1.2e @rivm.nl]; [5.1.2e] [5.1.2e @rivm.nl]
From: [5.1.2e]
Sent: Mon 8/24/2020 7:04:43 AM
Subject: lit -input uit VWS
Received: Mon 8/24/2020 7:04:44 AM
[chen_2020_oj_200620.pdf](#)

Ook al gedeeld met WP10 / WP2 teams

Groet, [5.1.2e]

From: [5.1.2e] <[5.1.2e @minvws.nl]>
Sent: donderdag 20 augustus 2020 13:02
To: CoronaGedragUnit <[5.1.2e @rivm.nl]>
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e @minvws.nl]; [5.1.2e] [5.1.2e @minfin.nl]
Subject: RE: VWS

Beste [5.1.2e]

Zie onderstaand:

Block *et al.* (2020) Social network-based distancing strategies to flatten the COVID-19 curve in a post-lockdown world. In: Nature Human Behaviour.

- Fysiek contact moet worden beperkt met mensen die niet ook verbonden zijn met iemands gebruikelijke andere sociale contacten.
- Voor ziekenhuismedewerkers of essentiële medewerkers kan het risico worden geminimaliseerd door ploegen in te voeren met een vergelijkbare samenstelling van medewerkers (d.w.z. contact herhalen en bellen creëren) en mensen in ploegen te verdelen op basis van bijvoorbeeld woonomgeving waar mogelijk.
- Op werkplekken en scholen zullen diensten en lessen met verschillende begin-, eind- en pauzetijden door discrete organisatorische eenheden en klaslokalen het contact in kleine groepen behouden en het contact tussen hen verminderen.
- Bij het verlenen van particuliere of thuiszorg aan ouderen of kwetsbaren, moet dezelfde persoon op bezoek komen in plaats van afwisselend of om beurten, en die persoon moet degene zijn met de minste overbruggingsbanden met andere groepen en die het dichtst (geografisch) woont.

Van Bavel *et al.* (2020) Using social and behavioural science to support COVID-19 pandemic response. In: Nature Human Behaviour.

- De resultaten suggereren dat sterke prikkels voor angst alleen de grootste gedragsverandering teweegbrengen wanneer mensen een gevoel van werkzaamheid voelen, terwijl sterke prikkels voor angst met boodschappen van lage effectiviteit de grootste mate van defensieve reacties produceren.
- Het identificeren van bronnen (bijvoorbeeld religieuze of gemeenschapsleiders) die voor verschillende doelgroepen geloofwaardig zijn om volksgezondheidsboodschappen te delen, kan effectief zijn.
- Leiders en de media kunnen proberen om coöperatief gedrag te bevorderen door te benadrukken dat samenwerken het juiste is om te doen en dat andere mensen al meewerken.
- Het gebruik van de term 'sociale afstand nemen' kan betekenen dat men zinvolle interacties moet afsnijden. Een geprefereerde term is 'fysieke afstand nemen', omdat het toelaat dat sociale connectie mogelijk is, zelfs als mensen fysiek gescheiden zijn.

West *et al.* (2020) Applying principles of behaviour change to reduce SARS-CoV-2 transmission. In: Nature Human Behaviour.

- De fomite-route naar de overdracht van het virus kan vooral belangrijk zijn omdat het virus op sommige oppervlakken meerdere dagen kan overleven. Daarom kan het niet aanraken van de T-zone een belangrijk gedrag zijn om op te richten.
- Interventies moeten ervoor zorgen dat de waargenomen voordelen van beschermende maatregelen opwegen tegen de kosten, en er moet ondersteuning worden geboden om de kosten te beperken.
- Sociale beloningen, bijvoorbeeld door complimenten, moeten royaal worden gebruikt om gewenst gedrag te behouden, en mensen moeten worden aangemoedigd om elkaar op deze manier te steunen. Waar sancties worden toegepast, is het belangrijk dat deze consequent worden toegepast.
- Het lijkt waarschijnlijk dat massamedia, sociale media en online platforms de sleutel zullen zijn tot het leveren van interventies om persoonlijk beschermend gedrag te bevorderen.

West *et al.* (2020) Don't touch the T-Zone. In: BMJ.

- Gezien het cruciale belang van dit laatste pad om de T-zone aan te raken, is het absoluut essentieel om manieren te vinden om het gezicht aan te raken te minimaliseren.

Chen *et al.* (2020) Comparison of Face-Touching Behaviors Before and During the Coronavirus Disease 2019 Pandemic. In: JAMA Network Open.

- Bevindingen suggereren dat verplicht beleid voor het dragen van een masker in verband werd gebracht met het verminderen van het aanraken van gezichten onder de algemene bevolking in openbare ruimtes, wat kan helpen om contactoverdracht van COVID-19 te voorkomen.

Overige maatregelen die o.a. geïmplementeerd zijn in het Verenigd Koninkrijk en Spanje zijn als volgt:

- Enkel binnenkomst winkel/ horeca bij gebruik desinfectie (hands-free). Personeel, soms portier, kunnen toegang weigeren wanneer hier niet aan voldaan wordt.
- Beperkte capaciteit restaurant (tafels meer ruimte), soms is vooraf boeken vereist, contactgegevens opgeven in geval van besmetting bekend op later moment.

Mvg,

5.1.2e

Van: CoronaGedragsUnit <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: donderdag 20 augustus 2020 09:04

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; CoronaGedragsUnit <5.1.2e@rivm.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minfin.nl>

Onderwerp: RE: VWS

Dag 5.1.2e

Tijd ontbreekt om deze artikelen nu door te nemen – welke concrete maatregelen heb jij hierin gespot die geschikt zijn om morgen aan de SG voor te stellen denk je?

Groet, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Sent: woensdag 19 augustus 2020 17:52

To: CoronaGedragsUnit <5.1.2e@rivm.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minfin.nl>

Subject: VWS

Beste Corona gedragsunit,

Zie bijlagen a.u.b. voor relevante informatie m.b.t. gedragsinzichten COVID-19. Publicaties bieden meerdere suggesties, met wetenschappelijk onderbouwing, voor een gedragsmatige aanpak. Hierbij heb ik specifieke stukken tekst in geel gearceerd.

- Block *et al.* (2020) Social network-based distancing strategies to flatten the COVID-19 curve in a post-lockdown world. In: Nature Human Behaviour.
- Van Bavel *et al.* (2020) Using social and behavioural science to support COVID-19 pandemic response. In: Nature Human Behaviour.
- West *et al.* (2020) Applying principles of behaviour change to reduce SARS-CoV-2 transmission. In: Nature Human Behaviour.
- West *et al.* (2020) Don't touch the T-Zone. In: BMJ.

Mvg,

5.1.2e

5.1.2e | Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Senior Analist – Directie Macro-Economische Vraagstukken en Arbeidsmarkt
Cluster Strategie en Kennis
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag
5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

[NIHR Evidence - A simple test may predict the risk of hospitalisation for flare-up in patients with COPD, a common lung disease.](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*